

Zagreb, 12. lipnja 2015.

Predmet: Očitovanje Sindikata znanosti na odluku Vlade o isplati jubilarnih nagrada po punoj osnovici u javnim službama

Drago nam je da se Vlada napokon odlučila suočiti s problemom neisplate jubilarnih nagrada po punoj osnovici u javnim službama, što je problem koji egzistira i s kojim je Ministarstvo rada upoznato **jer ga je ono samo generiralo svojim nezakonitim postupanjem početkom 2014. godine.**

Tada je Vlada nakon neuspjelih pregovora sa sindikatima javnih službi objavila tzv. Dodatak II Temeljnem kolektivnom ugovoru kao pravno valjan dokument, iako je znala da je taj dokument pravno nepostojeći (jer ga nisu potpisali svi sindikati potpisnici TKU-a) i da on ne predstavlja osnovu za isplatu jubilarnih nagrada. Naime, od šest sindikata koji su sklopili TKU samo su dva sindikata potpisala taj prijedlog Dodatka II TKU-a. Da bi on bio važeći, moralo ga je potpisati svih šest sindikata koji su sklopili TKU jer je TKU-om izričito određeno da izmjene i dopune ugovora mogu sklopiti samo iste stranke – dakle svi koji su ga izvorno potpisali.

Međutim, ono što nam nije drago jest to da je Vlada ponovno izabrala **neadekvatan način rješavanja ovog problema.**

Naime, da bi Vlada isplaćivala jubilarne nagrade po punoj osnovici od 1800 kuna, nije joj potrebna nikakva nova odluka. **Ona je dužna samo poštovati zakon i Temeljni kolektivni ugovor u kojem je određeno da ako se ne postigne drugačiji sporazum, osnovica za isplatu jubilarne nagrade iznosi 1800 kuna, te isplaćivati jubilarne nagrade po punoj osnovici.**

Također, ovom odlukom Vlada uopće nije postigla ono što joj je bio cilj – izbjegavanje sudskih i parničnih troškova. Naime, svi zaposlenici koji su pravo na isplatu jubilarnih nagrada stekli do dana donošenja ove Odluke Vlade imaju i dalje pravo na podnošenje tužbi radi isplate neisplaćenog dijela sve do dana kada će im razlika biti isplaćena. Do tog dana teku i zatezne kamate na neisplaćeni dio jubilarnih nagrada. Činjenica je da svoju odluku Vlada može i ne mora provesti, za nepoštovanje nema sankcija, a s obzirom na razinu vjerodostojnosti koju je do sada pokazala, zaista nema razloga zašto pojedini zaposlenici ne bi i dalje išli u tužbe. Ako ih ne podnesu ili s njima zastanu možda će samo izgubiti vrijeme, jer nitko ne jamči isplatu temeljem Odluke Vlade. Ova odluka Vlade ne obvezuje nikoga i ne predstavlja pravnu osnovu za isplatu jubilarnih nagrada i u načelu se svodi na dobru volju Vlade da ju provede.

Na temelju iskustva s iznenadnim promjenama odluka Vlade i do sada u više prilika demonstrirane nevjerodostojnosti u njihovoj provedbi, Sindikat nije u poziciji svojim članovima sugerirati da prestanu podnositi tužbe, te savjetuje da i dalje inzistiraju na svojim pravima.

Zbog nepoštivanja kolektivnog ugovora i upornog inzistiranja na pravno nepostojećem dokumentu nastala je šteta državnom proračunu koja se za sada sastoji od:

- *sudskih i odvjetničkih troškova za barem tisuću do sada pokrenutih sporova,*
- *plaćanja zateznih kamata koje pripadaju pojedinim zaposlenicima od trenutka kad su stekli pravo na isplatu jubilarne nagrade pa do njene isplate u punom iznosu, a koje teku u odnosu na neisplaćeni dio,*

- *parničnih i sudskih troškova za sve sporove koji će još biti pokrenuti do isplate jubilarnih nagrada u punom iznosu, jer zasad, temeljem ove odluke Vlade problem isplate jubilarnih nagrada uopće nije riješen.*

Vežano za ovu Odluku Vlade još je bitno uočiti da Vlada ponavlja obrazac jednostranog postupanja – donosi svoju odluku za koju misli da je iznad zakona. Međutim, ona je u radno - pravnim odnosima ravnopravna stranka sa zaposlenikom, a u ovom slučaju je i dužnik i na nju se primjenjuju sve odredbe obveznog prava neovisno o njenim donesenim odlukama. Ona je i dalje dužnik neovisno o odluci koju je donijela. **Pri tome se zaboravila ispričati svojim građanima i pozvati ih da ne podnose tužbe, jer će im biti plaćeno.**

Važno je također napomenuti da je ovom odlukom Vlada prebacila na poslodavce u javnim službama dio odgovornosti i tereta na način da se sada od njih očekuje da zaključuju sporazume sa svojim zaposlenicima i na taj način saniraju dio štete – (pregovarat će o kamatama, nagađati se u sudskim postupcima). Zašto bi poslodavci, naše ustanove u javnim službama morale koristiti svoje materijalne i ljudske resurse (kojih zbog zabrane zapošljavanja u javnim službama ionako imaju malo), pregovarati sa svojim zaposlenicima radi pogreške koje je napravilo Ministarstvo rada i s kojima se očito vrlo kasno i pod prijetnjom silnih sudskih troškova odlučilo suočiti. Opterećivati sada ustanove u javnim službama s time, zaista nema nikakvog opravdanja.

- **Osvrt na Uredbu o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u javnim službama (NN br. 25/13) – smanjenje plaće u javnim službama za 3%**

Vrlo sličan razvoj događaja očekujemo i u sporovima koje su sindikati pokrenuli radi smanjenja koeficijenata složenosti poslova u javnim službama 2013 godine. Naime, i tada je Vlada postupila vrlo slično ovoj situaciji, kad je donijela Uredbu o smanjenju koeficijenata složenosti poslova u javnim službama i dovela poslodavce, dakle ustanove u javnim službama, u situaciju da potpuno nezakonito retroaktivno primjenjuju Uredbu, protivno ugovorima o radu zaposlenika.

Posljedica Uredbe je to što su mnogim radnicima potpuno nezakonito smanjene plaće, jer im je mimo njihovog ugovora o radu smanjen koeficijent za plaću, a Uredba kao podzakonski propis se ne može primjenjivati protivno ugovoru o radu. Kad je Vlada donijela taj akt, dovela je ustanove u javnim službama u situaciju da su svojim zaposlenicima retroaktivno morali mijenjati ugovore o radu i odluke o plaćama, s obzirom na činjenicu da je donesena dan prije njena stupanja na snagu te da se poslodavci nisu stigli pripremiti na njenu provedbu, a što je protuzakonito. Također, za smanjenje plaće za 3% Vlada je nametnula silna opterećenja tim ustanovama u smislu da su one u nastojanju da Uredbu zakonito provedu, bile prisiljene sa svakim zaposlenikom ponaosob zaključivati sporazumne anekse ugovora o radu, a ako zaposlenici na to nisu pristali, bez osnove su im morale davati otkaze i nuditi izmijenjene ugovore.

Sasvim je odvojeno pravno pitanje da podzakonski akt kakav je uredba ne može mijenjati sadržaj ugovora o radu.

Sindikata znanosti je podnio nekoliko tužbi u ovim predmetima i za sad raspoložemo s nekoliko pravomoćnih presuda u kojima su sudovi prepoznali nezakonitosti u provedbi Uredbe, i činjenicu da se podzakonskim aktom ne može mijenjati ugovor o radu.

Pod pretpostavkom uspjeha u budućim sporovima samo se može nagađati kakva će šteta nastati državnom proračunu tim apsolutno nezakonitim postupanjem Vlade RH.

Za Pravnu službu Sindikata znanosti,

Ana Petošić, dipl. iur., v.r.